

Izkušje vsak četrtlet in velja s poštno vrad ali v Mariboru s poštno vrad na dom za celo leto 40 K, pol leta 20 K, za četrt leta 30 K. Izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. — Telefon št. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udje „Kolo. Hskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo spricema naročnina, inserate in reklamacije. Česa inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezapre reklamacije so poštnina prosile. — Telefon št. 220. —

6. številka

Maribor, dne 10. februarja 1921.

55. letnik.

Naše delo v ustavotvorni skupščini.

Prve volitve v naši državi — volitve v ustavotvorno skupščino — niso izpadle tako, kakor se je splošno mislilo. Pri vseh prejšnjih volitvah poslali le dve slovenski stranki svoje zastopnike v zakonodajne zbornice, zdaj pa sedijo v Beogradu v konstituentni skupščini šestih slovenskih strank. Posledica propora je, da so prišle razne stranke in struje do zastopstva oziroma do prevelikega zastopstva, kakor tudi, da nima nobena slovenska stranka absolutne večine. Da so samostojneži, socialisti in komunisti dosegli toliko glasov, je kriva demagoška agitacija teh strank, ki so hujšale proti državnemu jedinstvu s tem, da so trdile, da je SLS, oziroma njen voditelj dr. Korošec, prodal Slovenec Srbom, ki so za draginjo in za druge gospodarske težkoče delale odgovorno našo stranko, akoravno je bil med 19 ministri jedini dr. Korošec zastopnik naše stranke, ki so agitirale za republiko itd., krivo je pa tudi, da so vsi elementi, ki so proti državi in njenemu napredku, agitirali in glasovali za stranke, katerih pred vojsko pri nas ni bilo. Ta — milo rečeno — grdi način agitacije je pa tudi povzročil, da so mnogi dobri možje in mladenci, ki so prišli iz vojne skrajno nezadovoljni domov, volili kandidate novih — do sedaj nepoznatih strank, kar že sedaj zelo obkraljuje. Slični pojavi so se opazili skoraj v vseh državah pri prvih volitvah po vojski, v vseh državah je trajalo nekaj let, — predno so oni, ki so toliko gorja v svetovni vojski pretrpeli, začeli položaj pravilno presojati in spoznavati prave krivce sedanjega težkega položaja, prave krivce draginje, neznoznih davkov in drugih bremen, krivce pomanjkanj stanovanj itd.

Glavni in najbrž edini namen ustavotvorne skupščine je: dati državi ustavo. Radi tega je tvorilo glavno točko v programu vseh strank vprašanje, kako se naj uredi naša država, vprašanje centralizma ali samouprave. Pribiti se mora, da je ograena večina slovenskega ljudstva za samoupravo in da neče o centralistični predrtni naše države ničesar slišati. — Najboljši dokaz za to trditve nam da pisava demokratskih listov za časovno obdobje, kakor tudi takratno in sedanje politično Samostojne in njihovaga lista. Med 40 slovenskih poslancev so začeli boj za samoupravo le poslanci Jugoslovanskega kluba, po številu 14. Črna narodno-socialistična poslanca in 8 poslancev Samostojne trdi, da so tudi za samoupravo (avtonomijo) ter proti centralizmu. Njihova zatrdila bo-

do le tedaj imela pomen, ako bodo vladili in vsem drugim strankam jasno in odkrito izjavili, da se hočejo z drugimi slovenskimi poslanci vred boriti za avtonomijo. V tem slučaju boje boj za avtonomijo lažji, ker bo nadpolovična večina slovenskih zastopnikov bila ti boj in se bo jasno videlo, da so le 3 zastopniki demokratov navdušeni za centralizem, dočim se drža socialisti in komunisti nevtoralno. Poslanci SLS bodo z drugimi tovariši v Jugoslovanskem klubu bili boj za dosego avtonomije in so večji ali manjši uspehi odvisni od tega, kak bo splošni položaj v ustavotvorni skupščini, kakor tudi, ali in v koliko bodo to delo podpirali zastopniki drugih slovenskih strank.

Namen ustavotvorne skupščine je dati državi ustavo in mora vsako drugo zakonodajno delo počivati, dokler ni ta namen dosežen. Tudi glede davkov ni mogoče doseči nobenih izprememb, ker se isti pobirajo še na podlagi starega proračuna, ki je bil lanjski, za novi proračun, v katerem se bo šele po mesecu aprilu sklepalo, se delajo šele predpriprave. Poslanci Jugoslov. kluba se že v naprej dobro pripravljajo za velike gospodarske boje, kateri se bodo bili o priliki sklepanja o proračunu. Takoj, ko so se bili zbrali v Beogradu, so v mnogih sejah razpravljali o gospodarskih razmerah v posameznih pokrajinah in napravili vse potrebne sklepe, obširno so razpravljali o draginji, o neznoznih davkih, preteranih carinah, večkrat se zavzeli za olajšanje izvoza živine in konj, za carinske ugodnosti, za določeno cenovno obleko in obutej, za dobavo zadostne množine tobaka, prav posebno tobaka za pipe, za pravično zamenjavo kronskih novčanic, posrečovali so neštokrat v raznih ministrstvih v zgoraj navedenih zadevah. Zavzeli so se za izpopolnitev že obstoječih železničnih prog in zgradbo novih železničnih prog itd., pravostrali spetovano proti uvozu italijanskega vina.

Poslanci SLS delajo v smislu programa stranke in obljub, danih v programu na volilnih shodih. Njih delo bo tem uspešnejše, ako bodo isto krepko podpirali dobro organizirani volilci, ki bodo v rednih sejah in sestankih grajevnih in okrajnih organizacij razpravljali o perečih vprašanjih, ženje in zahtevah ljudstva in tozadevne resolucije pošiljali Jugoslov. klubu, ali posameznim poslancem SLS v Beogradu.

Vladimir Pušenjak, narodni poslanec.

Gre za naš najdražji zaklad — mladino!

V Beogradu imamo vlado — mešanico radikalov in demokratov. Mesto da bi se ta naša ministrska gospoda brigala: Kako osrečiti državo, znižati davčna bremena, omiliti draginjo in priskrbeti narodu najpotrebnejšega so nam začeli iz Beograda ven izpodkopavati, rušiti in okuževati naš najdražji zaklad, up naše boljše bodočnosti ter moči — mladino. Kot nekaki mojstri in prvobojevniki v protiverskem zastupljenju naše mladeži prednjačijo seve starši in največji škodljivci naše svobodne domovine demokrati (liberalci).

Očitno boj proti versko nravni vzgoji naše srednje in ljudskošolske mladine je začel minister prosvete — liberalci Svetozar Pribičević, ki hoče nekako programatično točko za točko ubiti verski čut našim mladim.

Da doseže prosvetni minister ta svoj protiverski cilj, je udaril najprej po našem višješolskem svetu in Ljubljani. Kar je še bilo trezno in versko mislečih mož v ljubljanskem višješolskem svetu, jih je pogнал iz tega tolikanj odgovornega mesta in jih nadomestil z najzagrizenejšimi liberalci, ki ga bodo podpirovali v njegovi gonji proti versko nravni vzgoji naše mladine.

Kakor hitro je g. Pribičević ustoličil na ljubljanskem višješolskem svetu svojo liberalno gospodo, je izdal razglas ravnateljem srednjih šol in upraviteljem učiteljskih šol, v katerem zahteva, da se morajo naše šole posokoliti. Mi krščanski prepričani Slovenci vemo, vidimo ter čutimo, da ni Sokol nič drugega nego protikrščanski strup za našo mladež. Saj ravno češki in slovenski Sokol sta si postavila bojno geslo: Proč z Rimom, proč s katolicizmom, proč z versko nravno vzgojo! Da je naša trditve prebridka istina, lahko uvidi vsak kmet, ki pozna in ima priliko opozoriti delo, spoznavati nauke in življenje kulturnobojnih Sokolov. Kjer se šopiri Sokol, tam kriči: pijančevanje, razuzdani plesi, brezvrnost in protikrščansko življenje.

Sedaj pa pride sam minister in naravnost zapove našemu že itak liberalnemu in protikrščanskemu učitelstvu, da mora vzgajati mladino v sokolskem — protiversko nravnem duhu.

Naša mladež je že itak vsled povojnih posledic posurovela, sedaj pa se še naj na ministrski ukaz posokoliti, podivja do cela, potem pa bo z nam Slovenci kmalu pri kraju.

Dan na dan prinaša časopisje sama žalostna poročila o štrajkih, pun-

tih, pobožnih, tihotapstvu in tatvinah. Odkod te žalostne prikazni? V ljudah ki so videli in doživeli vojno gorjo, je zamrl strah pred Bogom in ugasnila je tudi ljubezen do bližnjega. Starjših skoro ne bo več mogoče poboljšati, a naš up in nada boljše jugoslovanske bodočnosti je bila doslej naša mladina, ki bi naj brepojena z versko nravno vzgojo obrodila boljši sad kot njeni očetje. Mesto da bi se naše najvišje oblasti brigale za to, kako zaleziti, omiliti in popraviti, kar je začela nesrečna vojna kuga v versko nravnem oziru, pa delajo ravno nasprotno; zapovedujejo, da se mora mladini od strani učiteljstva izruvati zadnji čut strahu božjega, ki edini za more mladega človeka obdržati na poti življenske poštenosti.

Ako bi začelo naše učiteljstvo res izvrševati ta Pribičevićev sokolski razglas, je dolžnost vseh krščansko čutečih in za dobrobit naše mladine vnetih staršev, da se naravnost prepriči udeležtev Pribičevićevega razglasa.

Pravico in odgovornost za poštevno vzgojo svojih otrok imajo predvsem starši in ne liberalni ministri, ki delajo naravnost na propad naše mladine.

Naši krščanski davkoplačevalci so zgradili in vzdržujejo naše šole, s kmetskimi žulji se premastno plačje učitelstvo, da bi pa sedaj rušili izpodiral krščansko vzgojo naših slovenskih šol liberalni minister obdan od štaba liberalnega učiteljstva, to se ne sme in se ne bo zgodilo!

Pri nas v Sloveniji si je z največjo težavo priborila liberalna stranka komaj tri mandate, da bi pa ti trije liberalci nam hoteli iztrgati iz sro naše mladine materino dobo in seme — vero! tega ne bodo dopustili naši krščanski starši in tudi ne naši krščanski voditelji ljudstva!

Pribičevićev ukaz za posokoljanje naših šol bo našel najostrejši odpor pri celotnem krščansko mislečem ljudstvu.

Naše šole se morajo poboljšati, ne pa razkristjaniti in popolnoma podivjati!

Politični ogled.

JUGOSLAVIJA. Večina naših poslancev se mudi v domovini, ker deluje sedaj takozvani ustavni odbor in je med tem delovanjem konstituenta odgodena. Na sejah ustavnega odbora podajajo razne stranke svoje ustavne načrte, o katerih se potem razpravlja v

Hajduk Veljko Petrovič.

(Dalje.)

Nato dvigne vse svoje momke ter odide in se tiho prikradejo in pridejo med Turke; nato dajo vsi naenkrat ogenj iz pušk in prično kričati po turški: „Bežite! Razbija nas hajduški Veljko!“ Od streljanja in kričanja se zbude Turki iz sna, a konji se jim še odtrgajo in udarijo preko taborišča in preko njih. Tako zbeže Turki, ta peš, oni bos, tretji gologlav, a celo taborišče ostane Srbom. Od takrat postane Veljko med svojimi momki in bimbašii in bulubašii gospodar, pri sovjetu in Črnem Juriju hrabri vojvoda, pri sovravnih Turkih pa po vsem onem okraju strašen neprijatelj.

L. 1809, ob času nesreče na Kamenici, je čuval Banjo pred Turki, a državni svet mu je poslal vojvodo St. Živkoviča za upravitelja in svetnika, ker se je bal, da ne bi Veljko v nepremišljenosti in iz hrabrosti kje svoje vojske v nepotrebnem razdelil in uničil. V bojih s Turki okrog Banje sta bila ranjena oba, on in Živkovič. Turki so ju obkolili in držali nekoliko

tednov v obsedbi. Ker sta bila v veliki stiski in pridela Mladen in Vujica z vojsko na pomoč. Ko zagledata in spoznata srbsko vojsko, zasede Veljko ki je bil ranjen preje kakor Živkovič in je že okreval, konja ter pride skozi turško vojsko med Srbe, da se dogovori, kje hočejo določeno noč narediti nasipe in od koder udariti na Turke, potem se pa vrne skozi Turke zopet v Banjo, da uredi svojo vojsko in tudi oni udarijo istočasno. Ko se zbere Srbi k zborovanju, kamor je jim zapovedal Veljko, da naredi nasipe, se izproži po nesreči puška nekemu srbskemu vojaku in poči in tako se prestraši srbska vojska in zbeži nazaj. A Veljko misli, ko zasliši pokati puške, da so Srbi udarili na sovravnike Turke, pa udari tudi on od znotraj, toda Turki ga odbijejo nazaj. Ko napoči jutro, a na določenem mestu nikjer nobenega Srba, nego viharajo njihove zastave daleč nekje po nekkih gričih, sklene Veljko, ki se ni mogel več držati v Banji, ker so mu Turki celo odvzeli vodo, pa tudi ni imel nobene nade več na Srbe, da se rešijo s svojo vojsko skozi Turke in kdor pride, pride, kdor pa ostane, naj

ostane. Ko se je v svoji sobi pripravil na beg, ga vprašajo momki, kaj narediti z Živkovičem, ki je ležal ranjen v drugi sobi in Veljko odgovori glasno, da ga je Živkovič lahko slišal: „Kaj hočete? Ako lahko gre, naj gre, kakor drugi, ako pa ne more, pa mu odsekajte glavo in vzemite s sabo, da je Turki ne dobe!“ Ko Živkovič zasliši te besede, pomisli: Kaj, norec kakor je, bi res kaj takega učinil, — pa skoči, četudi ranjen na noge in pride med prvimi skozi.

Ko so Turki v jeseni dospeli do Morave, jim je Veljko s svojimi bečarji na okoli delal veliko škodo, jih vznemirjal in plašil. Ko pa pride na novo leto dan v skuščino, ga zaožijo neki kneziči in bulubašice iz onih mahij, kjer je zapovedoval, da je posilil neke deklice, a njegovi momki da so nekim ljudem jemali goveda in ovce ter jih prodajali kakor turške. Radi tega ga obsodi državni svet v ječo, toda na njegovo srečo ga ne zaporo onega dne, ampak puste do jutra. On pa zbere zvečer svoje momke ter reče: „Bratje! mislil sem, da me v Beogradu da me vprašajo kolikokrat sem bil letos ranjen, koliko

junakov mi je poginilo in koliko po-habljenecv mi je ostalo, koliko granat se je razpočilo nad mojo glavo in koliko konj je pod mano poginilo, dalje pa tudi, če imam s čim izplačati plačo svojim junakom, oni pa izprašujejo, kolikokrat sem ljubimkal z dekletii, zjutraj me pa hočejo zapreti v ječo. Pojdimo torej inzbežimo od tukaj!“ — Nato se vzdigne z vsemi svojimi momki in ponoči zbeži iz Beograda. Zjutraj pridejo v Smederevo, kjer razvažajo s konj in se odpodljejo in zajutrukujejo, Veljko pa pripoveduje vsakemu, kako je zbežal iz Beograda, ter gre naravnost k Milenku v Poreč in reče: „Doslaj sem bežal, odslej pa hočem iti počasi, kdor se pa hoče biti in umreti, naj pride k meni!“ Po zajutruku odide iz Smedereva preko Morave in doli preko požarevačke nahije naravnost v Poreč, kjer ga je Milenko komaj pričakoval in odredil mu je 500 grošov na mesec, njegovim bimbašem in bulubašem pa po 200 ali 100 grošov, momkom pa kakor drugim bečarom.

(Dalje prihodnjic.)

Somišljeniki darujte za sklad KZ.

odboru. — Poročila, ki prihajajo iz Dalmacije in osobito iz Šibenika, javljajo, da se povsod po Dalmaciji pripravljajo Italijani, da zapustijo vse one kraje, katere morajo izprazniti po ravnalski pogodbi.

ITALIJA. V Rimu se mudi čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Pri tej priliki se kuje načrti o politično-gospodarskih zvezah med Italijo in Čehoslovaško. — Za pust je bilo po italijanskih mestih več nemirov, pretepo in smrtnih pobojev. Lasali so se med seboj fašisti, socialisti in kmetško delavstvo.

NEMCIJA. Za Nemčijo se je začela potegovati Amerika, na čelu ji novi predsednik Harding. Amerika bo delovala na to, da se zniža plačila nemške odškodnine, katero morajo plačati Nemci po vojni oškodovanim zavezniskim državam.

GRŠKA. Na Grškem imajo novo vlado. — Svoj čas smo že poročali, da so bili Grki močno tepeni od Turkov v Mali Aziji krog Smirne. Po novejših poročilih se pripravljajo Grki na novo ofenzivo proti Turkom v Mali Aziji z 7.0000 možmi. Seve, tudi Turki ne bodo držali rok križem vočigled močnim grškim napadalnim pripravam.

Tedenske novice.

t DUHOVNIŠKE SPREMEMBE. Prestavljeni so vč. gg. kaplani: Martin Čepin od Sv. Jurija ob južni žel. v Zreče, Anton Čečko iz Poljčan v Šoštanj, A. Leben od Sv. Urbana pri Ptuj v Poljčane. Za župnika pri Sv. Venčesu je bil dne 1. februarja slovesno umeščen č. g. Ivan Zakošek.

t DR. VOŠNJAK — pobijalec slovenske samouprave. Dr. Vošnjak, znani samostojni poslanec, je govoril v ustavnem odboru proti slovenski samoupravi in je zagovarjal centralistično ureditev naše države po receptu liberalcev. Rekel je, da je člen 13. krfskega pakta predvideval edinole samoupravne enote z gospodarskimi in kulturnimi mejami in da je potemtakem krfska deklaracija uničila Slovenijo in Hrvaško. Dr. Vošnjak je nato izjavil v imenu 18.000 volilcev, da ni treba samoupravne Slovenije. Razentega je povdaril, da naj bodita Zagreb in Ljubljana le uradniška središča in ne slovenska, oziroma hrvaška. Celi govor dr. Vošnjaka je dokazal jasno, da so samostojnežji slepi zagovorniki centralistične ureditve naše države ter da so se vdinjali popolnoma Pribičeviću.

t SAMOSTOJNI POLITIKI in dr. Korošec. Takole opisujejo samostojni apostoli ministrsko ostavko dr. Korošca: Dr. Korošca so v Belgradu vrgli vun, njegove poslance so spodili, on je pobegnil v Nemško Avstrijo. Da je to res, bi vsak samostojnež 'gift' vzela. Glej ga spako: Dr. Korošec v Belgradu, uživa velik ugled, regent ga kliče k sebi, ministrski predsednik se posvetuje z njim, ta muhasti Korošec pride celo v Celje in tam govori, se pripelje 5. jan. t. l. v Maribor in tam poroča zaupnikom iz cele Slovenije o političnem položaju itd. Samostojni jeziki so ga že pregnali na Nemško, a on pa se trudi, rešiti slovensko ljudstvo iz krempljev liberalne gospode v Belgradu, kateri so ga prodali samostojni s svojo prisego ter mu priborili samoupravo. Bog ve koliko laži o dr. Korošču in Kmetški zvezi so samostojni hujskači nasipali svojim pristašem y ušesa, a vendar jim vsako novo laž zopet verjamejo. Kako ubogi na umu, kako brez lastne sodbe in premisleka so ti reveži, da se dajo tako nafarbati. Vsako še tako debelo laž požrejo z največjim apetitom. So pač iz šole rajnega Stajera; na novo je odprla to šolo Samostojna, zato pa so tudi vsi v njo stopili. Še bomo večkrat posvetili in pogledali v to politično kuhinjo, da bomo bolje spoznali te čudne ljudi.

t SAMOSTOJNA pobožnost in vera. Res čutni so naši samostojci. Pobožni so grozni, saj pravijo tako, da so strašno verni. Iz same vernosti in pobožnosti imenujejo duhovnike »fare«, nas pristaše krščanske stranke pa »črnes«, vsega hujlega so seveda fari in ti »črni« krivi. Da ne bi od pobožnosti in vernosti počili, se radi izognejo cerkvi in službi božji, da jih ne bi gorečnost zadusila, radi ostanejo med službo božjo na frškem zraku zunaj cerkve. Da bi mladina bolj verna bila, zato zabavljajo pred otroci čez črne. Da bi papežu olajšali delo, se oni kregajo

čez škofo in duhovnike, ki ne bi smeli več poslušati svojih predstojnikov, ampak samostojneže. Kako grozno so za vero, so pokazali tudi s tem, da imajo za načelnika stranke moža, ki je sam rekel o sebi, da nič ne veruje, ali lepše povedano, da je svobodomislec. Voditelj slov. samostojnih poslancev je dr. Vošnjak, ki je izključen iz katoliške cerkve ter se je s Srbino od srbskega duhovnika dal poročiti. To so vam kristijani! Takim izročijo samostojneži slovensko ljudstvo. Krščanski ljudje obrekujejo in sovražijo katoliškega duhovnika in krščansko mislečo možo, voljo pa za svoje poslanca ljudi, ki se javno ponašajo z brezverstvom in so izključeni iz cerkve. Samostojni se radi sklicujejo na sv. pismo, ki pa pravi kakor smo se učili v šoli: Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik. Kaj re, samostojneži so strašno za vero! Toliko o njihovi zvestobi do vere! Pa še imajo druge lepe lastnosti in namene!

t PRAZNA SETEV. Iz Posavja nam pišejo: Ivan Krek iz Globokega je v vodilnem boju sejal v velikem viharju svoje samostojno seme. Kričal je, vpil in tulil češ: Mi samostojni, mi Ureki, Drogeniki, Mermolje, Kirbiši, Nemci, mi prav mi bomo kot poslanci sejali v Beogradu in doma neizmerno srečo za naše Kmetško ljudstvo. Vihra je gonila Ureka iz kraja v kraj, povsod je oznanoval svoj evangelij o setvi sreče. A glejte sedaj! Kake sadove rodi ta setev? Za ljudstvo nič, za Ureka pa vsak dan 480 K. Za nas volilce je ostala Urekova setev brez sadu, žetev podobna egiptovskim letom. Za Ureka pa pomeni njegova setev — bogato žetev srbskih dinarjev. Volilci, ali se vam že odpirajo oči?

t JUNASKI „samostojnež“. Preteklo soboto je prišel v neko gostilno pri Sv. Lenartu v Slov. gor. znani samostojnež in postiljon od Sv. Barbare, Bračič ter tam dolgo časa razgrajal. Ko se je tamkaj naveličal tega posla, je šel še v eno drugo sosedno gostilno, kjer so mu pa krepke pesti preprečile nadaljna razsajanja. Ta ju naši „samostojnež“ že davno ne spada v nobeno pošteno družbo in mu svetujemo, naj raje zahaja v njemu enakovredne družbe samostojnežev.

t PUSTNI PLESI samostojnežev. Od Sv. Barbare pri Mariboru se nam poroča, da tamkajšnji krajevni odbor samostojnežev prav pridno rešuje „staro pravdo“ na plesiščih v gostilnah. Na te plesne prihaja tudi tamošnji glavar „samostojnežev“ dr. Boles s svojo obitelji. O teh pustnih plesih se je izrazil nek tamošnji občan: Poprej so v pustnem času noreli mladi ljudje, sedaj pa norijo starejši samostojneži, da na plesu rešijo „staro pravdo“.

t RAZMERE v obmejni Kapli. Ceravno leži Kaplja v visokih hribih ter je odrezana od vseh strani daleč od sveta, se vendar potegujejo Nemci z vso s. lo, da bi dobili to za njih zelo važno postojanko pod svojo oblast ter potem lahko izkoriščali bogastvo Kaplje, kakor pa tudi tukajšnju narodno čutečo prebivalstvo zaničevali na ena ki način kakor Slovence na Koroškem. Ker se ni obmejna komisija določila natančno državne meje v tukajšnjem odseku, je to za tukajšnje nemodurje v veliko korist, da neto nezadovoljstvo med ljudi s pretevo, da Kaplja pripade brez zadržka k Nemški Avstriji. Večkrat pridejo gosti iz Maribora, si zapojejo par nemških pesmi in družbi tukajšnjih narodnih vzgojiteljev, kateri pa nato odnese hitro topli veter na sever čez mejo, od koder se navadno prikradejo.

t IZ CRNE na Koroškem. Med tem ko pripravljajo socialni demokrati svoje plesne venčke in njihova svobodna ljubezen gre v klasje, pa naša stranka deluje na gospodarskem polju za kmeta in delavca. Dne 2. februarja smo imeli pri Drogeniku dobro obiskan šod Kmetške in Strokovne zveze, na katerem je jako temeljito poročal o političnem in gospodarskem položaju v naši državi govornik Krepk iz Maribora, kakor tudi č. g. župnik Razgoršek o skupnem delovanju vseh dobro mislečih krščanskih organizacijah. Na zborovanju smo sprejeli sledeče resolucije: eno zoper draginjo, drugo za zbolša je prometni zvez za Meziško dolino, tretjo zoper nemške nakane, ki hočejo plobis cit za naše dolino in Sp. Stajersko čefrto za avtonomijo in peto za var

stvo lesov v okolici rudniške topilnice. Tako delamo mi resno in gospodarsko; socialnim demokratom pa prepustimo velikomestne plesne prireditve in lepotična tekmovanja.

t DRUŽBA SV. MOHORJA, sedaj v Prevaljah na Koroškem, vabi vse rodoljubne Slovence, naj se ji kot člani pridružujejo v kar najobilnejšem številu. Poverjeniki so naprošeni, da vpošljejo družbi vpisovalne pole z denarjem vred do 5. marca t. l. Članarina znaša 10 K. Ako se bo priglasilo za letošnje leto 75 odstotkov članov več kakor v lanskem letu, bo družba izdala letos 4 knjige, ako se jih pa bo priglasilo 100 odst. tkov več, bo družba izdala 5 knjig in obsežni koldar. V imenu dobre stvari prosimo vse zavedne Slovence brez razlike stanu, naj podpirajo to brez dvoma v vsakem oziru najvažnejšo kulturno ustanovo Slovencev.

t OBRATNO in prometno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani se ne zmeni za zahteve in potrebe ljudstva. Občine v okolju Sv. Ilj so že šestokrat prosile vlado in ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani, da se obmejna osebna postaja Sv. Ilj spremeni v tovorno postajo. Vzroki: Če n. pr. kmetijska podružnica naroči vagon apna iz Zagorja, pride isti vagon ne v Sv. Ilj, ampak na Pesnico. Iz Zagorja do Pesnice znaša tovornina približno 700 K. Prevoznina za isti vagon iz Pesnice v Sv. Ilj pa reci in piši tudi 580 K (kot brzovozno blago). Odkar je odpadlo Spilje, morajo prestat naši Slovenci ob meji velike sekature, ker južna železnica noče in noče dovoliti v Sv. Ilju postajo za tovorni promet. Postajo Sv. Ilj rabijo posestniki cele župnije Sv. Ilj pol župnije Jarenina, Sv. Jakob, Mar. Snežna in del Svečine. Obratno in prometno ravnateljstvo v Ljubljani pa je še tako komodno, da na tozadevne vloge prav nič ne odgovori in nič ne stori.

t SLAVA našemu Središču. Naša krščanska organizacija je ponosna na svoje pristaše v Središču ob Dravi. Prebili so pred leti led, ustanovili celo vrsto življenja zmognih organizacij: Izobraževalno društvo, Orla, Orlice, Posojilnico, dramatični, pevski in stavbni odsek ter Kmetško zvezo. Samo Izobraževalno društvo je štelo l. 1920 293 članov. Orli in Orlice štejejo 157 udov. Prireditve so se vrstile vsak mesec. Knjižnica šteje 1200 knjig. Izobr. društvo ima lasten društven dom. V njem ima svojo stredo Posojilnica, Orli in Orlice pa svojo telovadnico. Po vstrajnem delu se je posrečilo našim krajevnim neumorno delavnim voditeljem, da je dobila naša stranka pri volitvah 28. novembra 231 glasov, Samostojna pa samo 163. Čast, komur čast!

ORGANIZACIJA, ki zasluži pohvalo. Med mnogostevilnimi izobraževalnimi, političnimi in gospodarskimi organizacijami, ki vzorno delujejo, moramo pohvaliti našo organizacijo v Št. Ilju. Po novem letu so se že vršili: šod viničarjev in delavcev, zborovanje perutinarjev in perutnicaric, sestanki Kmetške zveze, prireditve Bralnega društva, seja narodnega odbora glede nesrečno urejene meje, sestanek vinarov in perutnicarjev, posnemajtel!

t POSLEDICA PIJANČEVANJA. V Lokavcih pri Ljutomeru je ustrelil 20 letni kočarjev sin Franc Filipič v hlevu Marka Šalamona kobilo, vredno 11.000 K. To je storil v popolni pijanosti. Pač žalostna posledica pijančevanja.

t NESREČA. V Spodnji Šiški pri Ljubljani je na stanovanju svojih staršev pregledovala 26 letna učiteljica Alojzija Novak samokres, ne da bi slutila, da je isti nabit. Pritiskala je na petelina in držala cev proti svojim prsom. Samokres se je sprožil in se je zgrudila, težko ranjena, na tla. Odpeljati so jo morali v bolni o.

t ROPARSKI NAPAD. V noči od 31. p. m. na t. t. m. sta vdrla v hišo Jere Železnik v Št. Ilju pri Velenju dva roparja pobrala njeno in heerkino obleko ter več drugih stvari. Eden izmed zločincev je po dnevu ogledoval in vohunil v bližini hiše, ki je nekoliko v samoti.

t ŽELEZNISKA NESREČA. V noči od 5. na 6. t. m. se je dogodila v bližini postaje Felixdorf (proga Wiener-Neustadt Wien) velika železniška nesreča. Listi poročajo, da je zahtevala nesreča 16 mrtvih, 40 težkorojenih in večje število lahkorojenih. Nesrečo je povzročila nepazljivost vlakovodje to-

vornega vlaka, ki je peljal predaleč v postajo in prišel vsled tega na tir, po katerem je pridrvel brzovlak, Skoda je ogromna.

t SREČNI davkoplačevalci! Srečni so davkoplačevalci občine Dobrova pri Ljubljani, kateri je vlada dovolila pobiranje enkratne 700% občinske doklade na vse direktne davke, da poplača 90.000 K dolga za nove šole.

t DAROVI. V Makolah se je nabralo na svatbi Rečan-Fabjan za Jugoslovansko Matico lep znesek 152 K. Iskrena hvala! — Med zavednimi pristaši na Gornji Polskavi je nabral g. Leopold Sloser za sklad Kmetške zveze 186 K. Ziveli posnemovalci.

t DAROVI. Za Dijasko kukinjo v Matiboru se je nabralo na svatbi Jožefa Kumer in Julijane Pukšič v Dolici pri Sv. Urbanu lepo svoto 169 K. Živijo!

t DAROVI. Za sklad Kmetške zveze so nabrali naši zaupniki v Kozjem 120 K. Iskrena hvala! — Na Frankolovem pa so nabrali zavedni pristaši na gostiji Ivanke Veberjeve v Lipi 46 K. Živijo!

t 1300 ŽENITVOVANJ na Dunaju. Na pustno nedeljo je bilo v vseh dunajskih cerkvah poročenih 1300 parov. Večine porok je bila v okrajih s pretežno večino delavskega prebivalstva.

t NEMCIJA IZROČILA Franciji 4 vagone zlata. One 5. t. m. je došlo na pariški severni kolodvor 24 ton zlatih nemških mark, natovorjenih na 4 železniških vagonih. Zlato je morala Nemcija izročiti Franciji na račun določene vojne odškodnine.

ANGLIJA V SKRBEH. Marsikdo si predstavlja Anglijo kot nekako obljubljeno deželo, kjer vlada zadovoljstvo in red. Toda temu ni tako, nasprotno, v Angliji se pripravljata ne- laj, kar utegne biti za njo usodopolno. Dvoje vprašanj je, ki jih mora Anglija slejkoprej rešiti, da se izogne propadu. Pred vsem mora rešiti vprašanje Irske, nadalje kako rešiti ogromno brezposelnost, ki vlada v Angliji. V ministrstvu za dela je sedaj vpisanih nad 1 milijon brezposelnih, torej pol milijona več, kakor oktobra lanskega leta. K temu številu se pa pride več stotisoč oseb, ki niso vpisane v seznam brezposelnih, a so brez dela, ter končno čez 200.000 oseb, katere so zaposlene samo za nekaj ur na dan in prejemajo samo delno plačo. Kot vzrok brezposelnosti se navede dejstvo, da so vsa angleška skladišča in vse tovarne prenapolnjene z raznimi izdelki, katerih pa nihče vsled skrajno slabe denarne valute ne more kupiti. — Anglija si prizadeva spraviti svoje industrijske izdelke na trg v Avstrijo, Jugoslavijo, Madžarsko, Romunijo in v Rusijo, toda velika razlika glede vrednosti denarja interes ranih držav tvori nepremosljivo oviro. Cene za razne platnene in suknene izdelke so v Angliji v zadnjem času padle za 30—60 odstotkov. Anglija je kot industrijska dežela prenapolnjena z raznimi tovarniškimi izdelki, nima pa živil, s katerimi bi mogla prehraniti prebivalstvo. Anglija bo prišla jena začeti za vsako ceno spravljati na trg svoje industrijske izdelke, da dobi za nje potrebnih živil. Ako se ji to posreči v kratkem času, bo rešila sebe, a pritisnila bo tudi na cene gori označenih držav ter tako pripomogla olajšati nezno splošno draginjo.

t PISMO iz komunističnega paradiža. Kako globoko v prepad so nesrečni ruski komunisti strmoglavili Rusijo, spričuje pismo, katero je sprejel v Berlinu izhajajoči ruski list „Ru!“ od neke ugledne gospe iz Petrograda: Živimo samo od tega, kar nam ukaže sovjetska vlada. Kupiti si ne moremo nobenega priborljska, kajti mesečna plača znaša samo 5000 rubljev, a 20 dek olja stane že 2000 rubljev. Skoro celi dan se moramo nastavljati, da dobimo 5 dek kruha za osebo na dan. V pretekli jeseni sploh ni bilo nobenega kruha. Tudi se sedaj preteče več dni, ko ni dobili skorjice kruha. Enkrat v mesecu dobivamo les, toda samo toliko, da enkrat zakurimo. Tudi za drva se moramo nastavljati. Skoro polovica prebivalstva Petrograda je popolnoma bosonoga in zavita v ounjje. Mestna železnica počiva. V Petrogradu vlada sedaj grozna zima, toda ni stanovanja, ki bi bilo dvakrat na teden zakurjeno. Boljševiški mogotci in njihovi klubi imajo kuriva dovolj. Vsi časopisi so u-